Socialförsäkringsutskottets betänkande 1987/88:19

om administration av socialförsäkring m.m. (prop. 1987/88:100)

SfU 1987/88:19

Utskottet behandlar i detta betänkande de i proposition 1987/88:100, bil. 7 (socialdepartementet) under litt. B. Administration av socialförsäkring m.m. upptagna anslagen B 1. Riksförsäkringsverket och B 2. Allmänna försäkringskassor, jämte motioner.

Propositionen

FEMTE HUVUDTITELN

Administration av socialförsäkring m.m.

1. **Riksförsäkringsverket.** Regeringen har under punkt B 1 (s. 21–23) föreslagit riksdagen att till Riksförsäkringsverket för budgetåret 1988/89 anvisa ett förslagsanslag av 355 756 000 kr.

2. **Allmänna försäkringskassor.** Regeringen har under punkt B 2 (s.24–27) föreslagit riksdagen att till Allmänna försäkringskassor för budgetåret 1988/89 anvisa ett förslagsanslag av 461 641 000 kr.

Motionerna

1987/88:Sf208 av Magnus Persson och Bo Finnkvist (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utökade informationsinsatser från riksförsäkringsverket.

1987/88:Sf230 av Karin Israelsson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om insatser för att bevara försäkringskassornas lokalkontor.

1987/88:Sf260 av Ewa Hedkvist Petersen och Monica Öhman (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om årlig redovisning av ATP-poäng på den slutliga skattsedeln.

1987/88:Sf261 av Gustav Persson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om överförande av tjänster och lönemedel m.m. från riksförsäkringsverket till försäkringskassorna.

1987/88:Sf285 av Anita Modin m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ytterligare terminaler till försäkringskassornas lokalkontor.

1 *Riksdagen 1987/88. 11 saml. Nr 19*

1987/88:Sf295 av Wiggo Komstedt (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär sådan ändring i förordningen om skyldighet för de allmänna försäkringskassorna att lämna uppgifter till andra myndigheter (1980:55) att det skall föreligga en skyldighet för försäkringskassa att underrätta kronofogdemyndighet då det gäller straffade personer.

1987/88:Sf302 av Karl-Erik Persson m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen till Allmänna försäkringskassor för budgetåret 1988/89 anslår 34 000 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit för förstärkning av handläggningen av arbetsskadeärenden.

1987/88:Sf305 av Karin Israelsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande arvodering av ledamöter i socialförsäkringsnämnder.

1987/88:Sf308 av Gustav Persson och Sven-Gösta Signell (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om försäkringskassans rätt att tillsätta och entlediga tjänstemän.

Utskottet

Riksförsäkringsverket, de allmänna försäkringskassorna samt de lokala organ som regeringen bestämmer har enligt 1 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) hand om den allmänna försäkringen.

Riksförsäkringsverket är central förvaltningmyndighet för ärenden som rör den allmänna försäkringen, delpensionsförsäkringen, arbetsskadeförsäkringen, allmänna barnbidrag och bidragsförskott samt för vissa utbetalningsärenden. Verkets uppgift är huvudsakligen att leda och utöva tillsyn över administrationen av försäkrings- och bidragssystemen, svara för uppföljning och utvärdering, vara part i socialförsäkringmål och utbetala vissa typer av förmåner. Vidare svarar riksförsäkringsverket för handläggningen av bl.a. yrkesskadeförsäkring samt ärenden enligt vissa äldre författningar.

Försäkringskassorna, som är 26 till antalet, finns för varje landstingskommun och kommun som inte tillhör landstingskommun. De är fristående offentligrättsliga organ med egna styrelser. Försäkringskassornas huvudsakliga uppgift är att handlägga enskilda ärenden inom försäkrings- och bidragsområdet. Antalet årsarbetare var som högst år 1981 med 17 050 och har därefter successivt minskat. Under budgetåret 1987/88 var antalet årsarbetare 14 500. Kostnaderna för försäkringskassornas administration finansieras till 15 % över ett förslagsanslag i budgeten. Resterande 85 % av kostnaderna finansieras med arbetsgivaravgifter och egenavgifter från inkomsttitel på statsbudgeten. Anvisade medel fördelas av riksförsäkringsverket mellan de olika försäkringskassorna.

Inom socialförsäkringsadministrationen har under flera år pågått ett omfattande förändringsarbete. Genom riksdagsbeslut år 1983 fastlades riksförsäkringsverkets roll och uppgifter som central förvaltnings- och tillsynsmyndighet inom socialförsäkringsområdet samt arbetsfördelningen mellan verket och försäkringskassorna. Handläggningen av det stora flertalet enskilda försäkringsärenden har successivt anförtrotts kassorna. För närvarande pågår inom försäkringskassorna ett utvecklingsarbete där strävan att

decentralisera verksamheten från centralkontoren till lokalkontoren är en viktig del. I budgetpropositionen anför departementschefen att inriktningen bör vara att det övervägande antalet ärendetyper som handläggs inom socialförsäkringsområdet bör decentraliseras till lokalkontoren. Decentraliseringen bör i huvudsak vara genomförd till budgetåret 1991/92 men hänsyn bör tas till olika kassors förutsättningar.

Inom riksförsäkringsverket pågår ett översynsarbete inför anslagsframställningen för budgetåret 1989/90. I översynsarbetet kommer verket att bl.a. belysa effekterna för verkets del av den pågående decentraliseringen av försäkringsärenden från central- till lokalkontoren.

Vidare har under budgetåret 1986/87 en översyn av administrationen av socialförsäkringen inletts inom regeringskansliet. Syftet med översynen är att ge underlag till ett mera långsiktigt ställningstagande till administrationens resursbehov. Översynen skall särskilt beakta sambanden mellan införandet av teknikstöd, decentraliseringen av ärendehandläggningen och de allmänna försäkringskassornas lokalkontorsnät. Avsikten är att resultatet av översynen skall redovisas i 1989 års budgetproposition.

I motion Sf261 begär Gustav Persson m.fl. ett tillkännagivande av att personal och lönemedel bör kunna överföras från riksförsäkringsverket till försäkringskassorna. En sådan överföring bör enligt motionärerna vara möjlig eftersom många av verkets tidigare arbetsuppgifter flyttats över till kassorna. Man bör även se över riksförsäkringsverkets nuvarande verksamhet.

Utskottet har tidigare behandlat liknande motioner, senast i sitt av riksdagen godkända betänkande SfU 1986/87:16. Utskottet erinrade därvid om att ansvarsfördelningen mellan riksförsäkringsverket och försäkringskassorna fastlagts av regering och riksdag (prop. 1982/83:127, SfU 24, rskr. 342) samt att handläggningen av det stora flertalet enskilda försäkringsärenden successivt anförtrotts kassorna. Utskottet förutsatte att riksförsäkringsverket fortlöpande verkade för att en decentralisering av verksamheten till regionala och lokala organ skedde så långt detta var möjligt.

Som ovan nämnts pågår ett översynsarbete inom såväl riksförsäkringsverket som regeringskansliet. Utskottet anser att resultatet av dessa översyner bör avvaktas och avstyrker därför bifall till motion Sf261.

Kassorna är genom ett terminalnät anslutna till riksförsäkringsverkets centrala dataanläggning. Vid dataanläggningen förs centrala register över de försäkrade med information av betydelse för handläggningen av ärenden vid försäkringskassorna. Med hjälp av dataanläggningen bearbetas uppgifter från kassorna om beslut i försäkringsärenden och verkställs i huvudsak utbetalning av förmånerna.

Riksförsäkringsverket har i uppdrag att i samråd med statskontoret och i nära samarbete med försäkringskassorna genomföra ett utrednings- och utvecklingsarbete och praktisk försöksverksamhet avseende ADB-verksamheten, den s.k. FAS 90-utredningen. Utrednings- och utvecklingsarbetet skall bl.a. belysa olika alternativ med spridning av register och datorresurser på regional och lokal nivå. Riksförsäkringsverket väntas redovisa utredningsresultatet till regeringen under våren 1988.

Riksförsäkringsverket har för budgetåret 1988/89 yrkat ersättning för

ytterligare ADB-kostnader med 36 milj. kr. avseende främst utbyte av förslitna terminaler vid försäkringskassorna. I propositionen har anslaget räknats upp med ca 14 milj. kr. för ADB-kostnader i avvaktan på att FAS 90-utredningens resultat redovisas och ställning kan tas angående den långsiktiga inriktningen av teknikstödet. Departementschefen avser att därefter återkomma till regeringen angående medel för den anskaffning som då bedöms erforderlig.

I motion Sf285 anser Anita Modin m.fl. att åtgärder omgående bör vidtas för att utöka antalet terminaler vid försäkringskassornas lokalkontor. Motionärerna påpekar att terminalnätet numera är underdimensionerat. Sedan ADB-systemet utformades har ärendemängden ökat, regelsystemet förändrats och tekniken utvecklats. Kontorens terminalutrustning har inte förnyats eller utökats i motsvarande omfattning. Genomförandet av den s.k. timsjukpenningreformen i slutet av år 1987 har ytterligare ökat behovet av fler terminaler.

Frågan om formerna för försäkringskassornas framtida teknikstöd har varit föremål för utredning under lång tid. Som ovan nämnts kommer emellertid resultatet av FAS 90-utredningen att redovisas inom kort. Av propositionen framgår att departementschefen då har för avsikt att ta förnyad ställning till försäkringskassornas behov av ytterligare resurser för ADB-kostnader. Mot denna bakgrund är enligt utskottets mening någon riksdagens åtgärd med anledning av motion Sf285 inte påkallad.

Rätt till tilläggspension grundas på inkomst av förvärvsarbete. För varje år beräknas därför pensionsgrundande inkomst för försäkrad på grundval av sådant arbete. Försäkringskassan tillgodoräknar därefter försäkrad pensionspoäng för varje år sådan inkomst har fastställts. Tilläggspensionen i form av ålderspension beräknas sedermera i regel på grundval av medeltalet av de femton högsta pensionspoängtalen. Storleken av den utgående pensionen påverkas även av andra faktorer såsom om vederbörande inte har tillgodoräknats pensionspoäng för minst 30 år, inberäknat s.k. vårdår.

Riksförsäkringsverket utsänder individuell information till försäkrade i vissa åldersgrupper om intjänade pensionspoäng, den framtida pensionens storlek m.m. Sålunda har under våren 1985 information utsänts till försäkrade i åldern 55–64 år och under våren 1987 till försäkrade i åldern 50–55 år. Under innevarande budgetår skall information ske till personer som under året fyller 50 resp. 64 år. I propositionen framhålls att det är angeläget med fortsatta riktade informationsinsatser. Under nästa budgetår bör därför individuell information ske till försäkrade som fyller 50, 60 eller 64 år.

Behovet av information om den individuella pensionspoängen tas upp i två motioner. I motion Sf208 av Magnus Persson och Bo Finnkvist begärs tillkännagivande om att information bör ske även till personer i åldern 30–40 år. Motionärerna anser att man bör utöka målgruppen för information till att omfatta även yngre personer. Härigenom skulle man tidigare kunna förmå bl.a. kvinnor som deltidsarbetar att tänka över sin situation. I motion Sf260 av Ewa Hedkvist Petersen och Monica Öhman föreslås att den enskildes aktuella pensionspoäng årligen redovisas på den slutliga skattsedeln. Detta skulle underlätta för den enskilde att i tid planera sin ekonomiska situation.

Utskottet instämmer i att det är angeläget att de riktade informationsinsatserna fortsätter. Informationen bör dock i första hand ta sikte på äldre åldersgrupper. Eftersom alla försäkrade har möjlighet att vända sig till försäkringskassan för att få ett preliminärt besked om den framtida pensionens storlek och då dessutom beräkningen av pensionen blir mer osäker för yngre personer anser utskottet att det för närvarande inte finns skäl att utöka informationen på sätt som begärts i motionerna. Motionerna Sf208 och Sf260 bör således avslås.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning till anslaget B 1 Riksförsäkringsverket.

I propositionen har medel för försäkringskassornas förvaltningskostnader beräknats i enlighet med ett reducerat huvudförslag, som innebär en reducering med 23 milj. kr. Reduceringen bör så långt möjligt göras genom besparingar. Riksförsäkringsverket har hemställt om betydande resursförstärkningar, ca 80 milj. kr., för att klara den kraftiga tillströmningen av arbetsskadeärenden. I propositionen föreslås att den engångsanvisning på 30 milj. kr., motsvarande 220 tjänster, som försäkringskassorna beviljades för budgetåret 1987/88 för handläggning av arbetsskadeärenden permanentas. Vidare föreslås att försäkringskassorna får ytterligare 100 tjänster för arbetsskadehanteringen. För övriga personalförstärkningar har därutöver anslagits 23,5 milj. kr.

I motion Sf302 yrkar Karl-Erik Persson m.fl. att försäkringskassorna erhåller ytterligare 34 milj. kr. för förstärkning av handläggningen av arbetsskadeärenden.

I sitt nyligen avgivna betänkande SfU 1987/88:2 antecknade utskottet angående handläggningen av arbetsskadeärenden att under senare tid en rad åtgärder vidtagits inom riksförsäkringsverket och försäkringskassorna för att förbättra och effektivisera handläggningen av arbetsskadeärenden. Dessa åtgärder hade emellertid inte hunnit ge full effekt. Det fanns därför skäl att avvakta utvecklingen. Utskottet förutsatte att regeringen noga skulle följa utvecklingen och vidta de åtgärder som kunde anses erforderliga. Med hänsyn till att balansläget var oroväckande ansåg dock utskottet att regeringen skulle låta göra en analys av orsakerna till det ökande antalet arbetsskadeanmälningar. Riksdagen följde utskottet (rskr. 25).

Utskottet vidhåller vad som anförts i nämnda betänkande. Den förstärkning av tjänster hos försäkringskassorna för arbetsskadehanteringen som föreslås i propositionen får därför för närvarande vara till fyllest. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motion Sf302 yrkande 1 och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning till anslaget B 2 Allmänna försäkringskassor.

Huvuddelen av den verksamhet inom försäkringskassorna som innebär kontakt med de försäkrade i form av upptagande av ansökningar angående olika försäkringsförmåner, utbetalning av förmåner, information etc. bedrivs vid kassornas lokalkontor samt vid filialexpeditioner som finns knutna till vissa lokalkontor. I varje kommun finns minst ett lokalkontor. För närvarande finns totalt 433 lokalkontor och 37 filialexpeditioner i landet.

I propositionen anges att försäkringskassornas kontorsnät vid en genomförd decentralisering bör ha en sådan förgrening att medborgarna i alla delar

av landet kan erbjudas en god service. En god service kräver samtidigt en minimigräns för lokalkontorens befolkningsunderlag. Alltför små kontor medför både försäkringsmässiga och administrativa svårigheter. All den kunskap och allsidighet som den vittomfattande verksamheten kräver kan i allmänhet inte upprätthållas på ett tillfredsställande sätt på alltför små enheter. Även principerna för den framtida administrationen som bör utmärkas av en organisation där personalen kan utnyttja teknikstöd i syfte att medverka till god service och ökad kvalitet i handläggningen leder till slutsatsen att en rimlig minsta storlek måste föreligga hos lokalkontoren och därmed hos det befolkningsunderlag som kontoret skall betjäna. I glesbygder med långa avstånd och ringa befolkningsunderlag kan särskild hänsyn behöva tas vid utformningen av lokalkontorsnätet. Där geografiska eller kommunikationsmässiga förhållanden så motiverar kan lokalkontoren kompletteras med olika organisationsformer.

Karin Israelsson m.fl. hyser vissa farhågor beträffande kassornas framtida lokalkontorsnät. I motion Sf230 yrkande 1 begär de ett tillkännagivande om insatser för att bevara kontorsnätet. I motionen föreslås att man innan en nedläggning eller förändring av ett lokalkontor sker – och detta skall inte enbart gälla i glesbygd – noga bör överväga om ytterligare arbetsuppgifter kan överföras från centralkontoret till lokalkontoret och även pröva om arbetsuppgifter kan överföras från annan myndighet till lokalkontoret.

Utskottet instämmer i vad som i propositionen anförts om vikten av att försäkringskassornas kontorsnät är sådant att befolkningen i alla delar av landet erbjuds en god service. Med hänsyn till att frågan om försäkringskassornas kontorsnät ingår i den översyn inom regeringskansliet som skall redovisas i nästa års budgetproposition finner utskottet inte anledning att nu närmare gå in på frågorna om det framtida kontorsnätets utformning. Mot denna bakgrund bör motion Sf230 yrkande 1 inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Bestämmelser om tillsättning av tjänster hos försäkringskassorna återfinns i 18 kap. 13 § AFL. Enligt dessa bestämmelser tillsätts huvuddelen av försäkringskassornas tjänstemän av kassorna själva. Riksförsäkringsverket tillsätter dock direktör och enligt ett särskilt regeringsbeslut avdelningschefer och högre tjänstemän hos försäkringskassan.

Gustav Persson och Sven-Gösta Signell begär i motion Sf308 ett tillkännagivande av att samtliga tjänster hos försäkringskassorna skall tillsättas av kassorna själva. Motionärerna anser att försäkringskassans ansvar för både socialförsäkringen och de administrativa ledningsfunktionerna leder till att kassornas befogenhet även borde omfatta tillsättning och entledigande av samtliga tjänster hos försäkringskassorna.

Utskottet behandlade en liknande motion i sitt av riksdagen godkända betänkande SfU 1985/86:19. Utskottet anförde därvid att den ordning som för närvarande gäller för tjänstetillsättningar hos försäkringskassorna fastlades i huvudsak efter förslag av den s.k. RFV-översynen. I samband med införandet av rambudget för försäkringskassorna överflyttades beslutanderätten vid tjänstetillsättningar hos kassorna från riksförsäkringsverket till kassorna själva. Vissa högre tjänster skulle dock tillsättas av riksförsäkringsverket, nämligen tjänster där det var vanligt med extern rekrytering framför

allt från andra kassor. Riksförsäkringsverket ansågs ha de bästa förutsättningarna att tillsätta dessa tjänster. Enligt de regler som nu gäller ankommer det på regeringen att föreskriva vilka tjänster utöver direktören som skall tillsättas av riksförsäkringsverket. Utskottet ansåg att avgränsningen av vilka tjänster vid försäkringskassorna som skall tillsättas av riksförsäkringsverket var väl avvägd inte minst mot bakgrund av verkets roll som tillsynsmyndighet för kassorna.

Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker bifall till motion Sf308.

Enligt 18 kap. 25 § AFL fastställs arvode och annan ersättning till ledamot av socialförsäkringsnämnd av regeringen. I beslut den 20 juni 1984 har civildepartementet fastställt arvoden m.m. för vissa uppdrag inom socialdepartementets verksamhetsområde. Av detta och senare kompletterande beslut av finansdepartementet följer att annan ledamot än ordförande samt suppleant i socialförsäkringsnämnd erhåller arvode med 250 kr. för månad och 260 kr. för sammanträdesdag. Vidare gäller att en ledamot eller suppleant som är anställd hos stat eller kommun eller hos annan arbetsgivare får ersättning för de avlöningsförmåner som han går miste om när han är tjänstledig från sin anställning för att fullgöra uppdraget.

I motion Sf305 har Karin Israelsson påtalat att arvodesreglerna missgynnar de ledamöter i socialförsäkringsnämnderna som är egna företagare. Den nuvarande ersättningen motsvarar inte det verkliga inkomstbortfallet. För att socialförsäkringsnämnderna även för framtiden skall kunna ges en bred sammansättning bör det vara ekonomiskt möjligt för egenföretagare att kunna delta och motionärerna begär ett tillkännagivande i enlighet med det anförda.

Utskottet har inhämtat att reglerna för arvodering av uppdrag, bl.a. uppdrag som ledamot i socialförsäkringsnämnd, är föremål för översyn inom finansdepartementet. Översynen, som även skall avse egenföretagares ersättningsförmåner, beräknas bli klar under våren 1988. Utskottet anser att resultatet av översynen bör avvaktas och motion Sf305 bör därför inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Av 3 § förordningen (1980:995) om skyldighet för de allmänna försäkringskassorna att lämna uppgifter till andra myndigheter följer att försäkringskassa är skyldig att på begäran av kronofogdemyndighet lämna uppgift om bl.a. enskilds ekonomiska förhållanden.

Wiggo Komstedt hemställer i motion Sf295 om sådan ändring i förordningen att försäkringskassa alltid skall underrätta kronofogdemyndighet att pension har beviljats då det gäller straffade personer. Bakgrunden till motionen är att kronofogdemyndigheten i visst fall inte har drivit in ett högt bötesbelopp trots att en straffad person uppburit sjukpension.

Kriminalvårdsanstalt underrättar regelmässigt vederbörande försäkringskassa när en försäkrad intagits på anstalten. Kassan får däremot inte besked om att en person ålagts böter eller i övrigt ådömts straff. En skyldighet för kassan att alltid underrätta kronofogdemyndighet att en straffad person beviljats pension skulle i praktiken därför leda till att kassan måste underrätta kronofogdemyndighet om alla beviljade pensioner. Utskottet finner det lämpligare att kronofogdemyndigheten i förekommande fall

utnyttjar sin rätt att med stöd av den nämnda förordningen få upplysningar från försäkringskassan. I sådant fall kan kassans upplysning omfatta de ekonomiska förhållandena i stort och inte bara frågan om pension beviljats. Utskottet anser följaktligen att motion Sf295 bör avslås.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *ansvarsfördelningen mellan riksförsäkringsverket och försäkringskassorna*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Sf261,

2. beträffande *försäkringskassornas terminaler*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Sf285,

3. beträffande *information om pensionspoäng*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Sf208 och 1987/88:Sf260,

4. beträffande *anslag till riksförsäkringsverket*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100, bil. 7, punkt B 1 till *Riksförsäkringsverket* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 355 756 000 kr.,

5. beträffande *anslag till allmänna försäkringskassor*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100, bil. 7, punkt B 2 och med avslag på motion 1987/88:Sf302 yrkande 1 till *Allmänna försäkringskassor* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 461 641 000 kr.,

6. beträffande *försäkringskassornas kontorsnät m.m.*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Sf230 yrkande 1,

7. beträffande *tjänstetillsättningar hos försäkringskassorna*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Sf308,

8. beträffande *arvodering av ledamöter i socialförsäkringsnämnd*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Sf305,

9. beträffande *försäkringskassas uppgiftsskyldighet*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Sf295.

Stockholm den 15 mars 1988

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Doris Håvik

Närvarande: Doris Håvik (s), Nils Carlshamre (m), Börje Nilsson (s), Ralf Lindström (s), Margareta Andrén (fp), Karin Israelsson (c), Lena Öhrsvik (s), Nils-Olof Gustafsson (s), Siri Häggmark (m), Ingegerd Elm (s), Rune Backlund (c), Margó Ingvardsson (vpk), Barbro Sandberg (fp), Ingegerd Anderlund (s) och Barbro Nilsson i Visby (m).

Anslag till allmänna försäkringskassor (mom. 5)

Margó Ingvardsson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med "Utskottet vidhåller" och slutar med "Allmänna försäkringskassor" bort ha följande lydelse:

Arbetsskadeförsäkringen som trädde i kraft den 1 juli 1977 innebar väsentliga förändringar i förhållande till äldre lagstiftning. För dem som drabbats av arbetsskada har emellertid tillämpningen i praktiken kommit att bli en besvikelse. Den stora ärendeanhopningen vid försäkringskassor och överklagningsinstanser har också medfört sådana förseningar att många som skadats i sitt arbete inte får ut ersättning under sin livstid. Antalet anmälda arbetsskador har ökat med ca 20 % per år under de senaste tre åren. Utskottet anser att de åtgärder som vidtagits eller föreslagits för att möta den kraftiga ärendeanhopningen är otillräckliga. För försäkringskassorna behöver därför anslås ytterligare medel för handläggning av arbetsskadeärenden på sätt som begärts i motion Sf302 yrkande 1. Riksdagen bör således med bifall till motionen och med anledning av propositionen till Allmänna försäkringskassor anvisa ett förslagsanslag av 495 641 000 kr.

dels att moment 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *anslag till allmänna försäkringskassor*
att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Sf302 yrkande 1 och med anledning av proposition 1987/88:100, bil. 7, punkt B 2 till *Allmänna försäkringskassor* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 495 641 000 kr.,

Särskilda yttranden

1. Ansvarsfördelningen mellan riksförsäkringsverket och försäkringskassorna samt försäkringskassornas kontorsnät m.m. (mom. 1 och 6)

Karin Israelsson och Rune Backlund (båda c) anför:

Genom sitt väl förgrenade kontorsnät kan försäkringskassorna i dag erbjuda allmänheten en god service. Det är viktigt att detta kontorsnät kan bestå. Arbetsuppgifter bör därför så långt som möjligt överföras från riksförsäkringsverket till försäkringskassorna samt från kassornas centralkontor till deras lokalkontor. Härigenom kan samtidigt det lokala ansvarstagandet ökas, vilket enligt vår mening är väsentligt. Man bör även överväga att till kassorna överföra arbetsuppgifter från andra verksamhetsområden. Dessutom bör möjligheter till samverkan med andra lokala servicefunktioner tas till vara. Med hänsyn till pågående översyner avstår vi dock från att yrka bifall till motionerna Sf261 och Sf230 yrkande 1.

2. Anslag till allmänna försäkringskassor (mom. 5)

Margareta Andrén och Barbro Sandberg (båda fp) anför:

För att komma till rätta med problemen med arbetsskadehanteringen anser vi att en översyn av arbetsskadelagstiftningen är motiverad. Arbetsskadeförsäkringens tillämpning och behovet av riktlinjer för tillämpningen måste också utvärderas. Vi förutsätter dock att en sådan utvärdering fortlöpande görs inom riksförsäkringsverkets nyligen inrättade arbetsskadebyrå. Enligt vår mening kan således problemet med försäkringskassornas stora ärendebalanser inte lösas enbart genom fler handläggartjänster, och vi yrkar därför inte bifall till motion Sf302 yrkande 1.

3. Försäkringskassornas kontorsnät m.m. (mom. 6)

Margareta Andrén och Barbro Sandberg (båda fp) anför:

Försäkringskassorna kan i dag med sitt väl förgrenade kontorsnät erbjuda en god service i hela landet. Det är viktigt att denna service kan bibehållas. Vi anser därför att man bör överväga att överföra ytterligare arbetsuppgifter till försäkringskassorna såsom t.ex. nyligen skett inom folkbokföringsområdet. Härigenom skulle kassornas kontorsnät kunna bibehållas i nuvarande omfattning. Med hänsyn till den pågående översynen inom regeringskansliet avstår vi dock från att yrka bifall till motion Sf230 yrkande 1.

4. Arvodering av ledamöter i socialförsäkringsnämnd (mom. 8)

Nils Carlshamre (m), Karin Israelsson (c), Siri Häggmark (m), Rune Backlund (c) och Barbro Nilsson i Visby (m) anför:

De ledamöter i försäkringskassornas socialförsäkringsnämnder som är egenföretagare erhåller i dag inte samma ekonomiska kompensation för sitt uppdrag som övriga ledamöter. Vi anser att det är viktigt att nämnderna får en så bred sammansättning som möjligt. Även egenföretagare bör därför få ersättning för det verkliga inkomstbortfallet. Med hänsyn till att en översyn pågår av ifrågavarande ersättningsregler avstår vi dock från att yrka bifall till motion Sf305.